

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля

## **СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **Сучасні проблеми агроекології**

спеціальність 201 Агрономія  
галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство  
освітній ступінь магістр



Розробник: **Писаренко П.В.**, завідувач кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля, доктор сільськогосподарських наук, професор

Полтава 2022 р.

<b>Назва навчальної дисципліни</b>	Сучасні проблеми агроекології
<b>Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти</b>	обов'язкова навчальна дисципліна
<b>Назва структурного підрозділу</b>	Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
<b>Рівень вищої освіти</b>	Магістерський рівень
<b>Спеціальність</b>	201 Агрономія
<b>Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни</b>	Вивчення дисциплін «Хімія», «Біологія», «Екологія».

### Заплановані результати навчання

*Мета вивчення навчальної дисципліни* формування у здобувачів цілісного уявлення про явища і процеси в агросфері, принципів ведення екологічно збалансованого землеробства, необхідності комплексного проведення заходів, спрямованих на покращення екологічної ситуації у сільськогосподарському виробництві, навчити їх новим підходам і методам екологізації АПК, щоб забезпечити виробництво достатньої для суспільства кількості високоякісної продукції; формування екологічної свідомості.

*Основні завдання навчальної дисципліни* вивчення основних властивостей, структури та функціонування агробіогеоценозів як штучних екосистем; виявлення адаптації живих організмів агробіогеоценозів до факторів навколишнього середовища, в тому числі – антропогенних; знайомство з основами раціонального використання, оптимізації та охорони агроландшафтів.

<i>Компетентності</i>	<i>Програмні результати навчання</i>
ЗК 6. Прагнення до збереження навколишнього середовища. СК 4. Здатність оцінювати придатність земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням вимог щодо забезпечення кількості та якості продукції. СК 9. Здатність самостійно організувати та проводити наукові дослідження з	РН 7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.

використанням загальноприйнятих методів і стандартів ґрунтових і рослинних зразків.	
---	--

### Програма навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	П.р.	С.р.
Тема 1. Поняття про агроєкоцистему та її екологічні чинники.	14	2	2	10
Тема 2. Динаміка, розвиток та стійкість агроєкоцистеми.	14	2	2	10
Тема 3. Енергетика агроєкоцистеми.	14	2	2	10
Тема 4. Охорона ґрунтового покриву.	14	2	2	10
Тема 5. Екологічні проблеми при використанні мінеральних добрив.	9	2	2	5
Тема 6. Пестициди як фактор забруднення навколишнього середовища.	9	2	2	5
Тема 7. Основи агроєкологічного моніторингу.	9	4	-	5
Тема 8. Біологічне землеробство, біотехнології.	7	2	-	5
<i>Усього годин</i>	<b>90</b>	<b>18</b>	<b>12</b>	<b>60</b>

### Оцінювання результатів навчання

#### Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з початкової дисципліни	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
РН 7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>60</b>
<b>Разом</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>60</b>

#### Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань на самостійну роботу	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Поняття про	3	-	30	<b>3</b>

агроєкомистему та її екологічні чинники.				
Тема 2. Динаміка, розвиток та стійкість агроєкосистеми.	6	-		<b>6</b>
Тема 3. Енергетика агроєкосистеми.	3	5		<b>8</b>
Тема 4. Охорона ґрунтового покриву.	9	5		<b>14</b>
Тема 5. Екологічні проблеми при використанні мінеральних добрив.	6	5		<b>11</b>
Тема 6. Пестициди як фактор забруднення навколишнього середовища.	3	2,5		<b>5,5</b>
Тема 7. Основи агроєкологічного моніторингу.	-	-		<b>30</b>
Тема 8. Біологічне землеробство, біотехнології.	-	2,5		<b>2,5</b>
Екзамен				<b>20</b>
<b>Разом</b>	<b>30</b>	<b>20</b>	<b>30</b>	<b>100</b>

***Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях:***

Бали	Критерії оцінювання
3	Відмінне виконання практичної частини роботи та вільне знання теоретичної частини практичної роботи.
2	Достатнє виконання практичної частини роботи з невеликою кількістю неточностей, та знання теоретичної частини практичної роботи.
1	Виконання практичної частини роботи задовольняє мінімальним критеріям, відсутні відповіді на питання теоретичної частини практичної роботи.

***Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на самостійну роботу:***

Бали	Критерії оцінювання
2,5	Здобувачем надана повна відповідь на завдання (не менше 90% потрібної інформації) у письмовій формі.
1	Здобувачем надана коротка відповідь на завдання із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації) у письмовій формі

***Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи:***

Бали	Критерії оцінювання
25-30	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
15-25	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
5-15	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
1-5	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із

	суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)

*Примітка: Контрольна робота складається з 5 завдань.*

### **Трудовітність**

Загальна кількість годин – 180 год. Кількість кредитів – 3.

Форма семестрового контролю – залік

### **Політика навчальної дисципліни**

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

**Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:** Робоча навчальна програма, платформа Moodle.

### **Рекомендовані джерела інформації**

#### **Основні**

1. Агроєкологія / М.М. Городній, М.К. Шикула, І.М. Гудков та ін. – К.: Вища шк., 1993. – 416 с.
1. Агроєкологія: Навч. посібник / О.Ф. Смаглій, А.Т. Кардашов, П.В. Литвак та ін. — К.: Вища освіта, 2006. — 671 с.
2. Агроэкология / В.А. Черников, Р.М. Алексахин, А.В. Голубев и др.; Под ред. В.А. Черникова, А.И. Чекереса. – М.: Колос, 2000. – 536 с.
3. Жарінов В.І., Довгаль С.В. Словник-довідник по агроєкології. – К.: Урожай, 2001. – 374 с
4. Куценко О.М., Писаренко В.М. Агроєкологія. – К.: Урожай, 1995. – 253 с.
5. Сельскохозяйственная экология / Н.А. Уразаев, А.А. Вакулин, А.В. Никитин и др. – М.: Колос, 2000. – 304 с.

#### **Допоміжні**

1. Веселовський І.В., Бегей С.В. Ґрунтозахисне землеробство. – К.: Урожай, 1995. – 304 с.
2. Мягченко О. П. Основи екології. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.
3. Грингоф І.Г., Попова В.В., Страшний В.Н. Агрометеорологія. – Л.: Гидрометеоздат, 1987. – 310 с.
4. Дегодюк Е.Г., Сайко В.Ф., Корнійчук М.С. Вирощування екологічно чистої продукції рослинництва. – К.: Урожай, 1992. – 320 с.

5. Джигирей В.С., Сторожук В.М., Яцюк Р.А. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища. – Львів: Афіша, 2000. – С. 123 – 160.
6. Екологічна токсикологія / В.М. Шумейко, І.В. Глухівський, В.М. Овруцький та ін. – К.: Столиця, 1998. – 204 с.
7. Екологія: основи теорії і практикум / А.Ф. Потіш, В.Г. Медвідь. – Львів, 2003. – 293 с.
8. Екологія та рослинництво / П.В. Литвак, А.С. Малиновський, М.Ф. Рибак, О.А. Дереча. – Житомир: Полісся, 2001. – 230 с.
9. Кубланов С.Х., Шпаківський Р.В. Моніторинг довкілля. – К.: ІПКМУ, 1998. – 92 с.
10. Надточій П.П., Вольвач Ф.В., Гермашенко В.Г. Екологія ґрунту та його забруднення. – К.: Аграрна наука, 1997. – 286 с.
11. Патика В.П., Тараріко О.Г. Агроекологічний моніторинг та паспортизація сільськогосподарських земель. – К.: Фітосоціоцентр, 2002. – 296 с.
12. Розведення сільськогосподарських тварин з основами спеціальної зоотехнії / Т.В. Засуха, М.В. Зубець, Й.З. Сірацький та ін. – К.: Аграрна наука, 1999. – 510 с.

#### **Інформаційні ресурси**

Агроекологія [електронний підручник]. Режим доступу:  
<http://vthntusg.at.ua/load/agroekologija/3-1-0-3>